

จาริกฐานพระพุทธรูปไม้ปางมารวิชัย วัดพระธาตุแช่แห้ง จังหวัดน่าน

สมเจตน์ วิมลเกษม* อ่าน
กรรณิการ์ วิมลเกษม** อ่าน แปล และอธิบายศัพท์
ดร.สำเนียง เลื่อมใส*** แปลภาษาบาลี

รายละเอียดเกี่ยวกับพระพุทธรูป

- พุทธลักษณะ :** พระพุทธรูปไม้ปางมารวิชัย ส่วนฐานด้านหน้าจำหลักรูปสิงห์ (หน้ากาล) อยู่ตรงกลางและรูปข้างสามเศียร (ข้างเอราวัณ) อยู่ตรงมุมทั้ง ๒ ข้าง ด้านหลังเป็นจาริกอักษรธรรมล้านนา จำนวน ๘ บรรทัด
- ขนาดพระพุทธรูป :** สูง ๑๒๕ ซม. หน้าตักกว้าง ๖๖ ซม.
- ขนาดของฐาน :** สูง ๔๖ ซม. กว้าง ๖๗ ซม.
- วัสดุที่ใช้ :** ไม้มาแกะสลักและลงรักปิดทอง
- สภาพปัจจุบัน :** อยู่ในสภาพที่ค่อนข้างสมบูรณ์เพียงพอแต่องค์พระพุทธรูปด้านข้างชำรุดเสียหายไปบางส่วนเพราะถูกปลวกกินและเม็ดพระศกที่อยู่ด้านหลังของพระเศียรหลุดร่วงไปบางส่วน
- ผู้สร้างพระพุทธรูป :** ข้อความในจารึกที่ฐานระบุว่าพระเจ้าอัครวงศา (เจ้าอัตถวรปัญโญ) พร้อมด้วยพระราชบิดา พระราชมาดา

* อาจารย์ ๓ ระดับ ๘ โรงเรียนสตรีศรีน่าน อ.เมือง จ.น่าน

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

พระอัครชายา ราชโอรส ราชธิดา เป็นมูลศรัทธา
โปรดให้หมื่นศรีสรรพช่าง เป็นผู้สร้างพระพุทธรูปใน
พุทธศักราช ๒๓๓๓

ประวัติของพระพุทธรูป : พุทธรูปองค์นี้ประดิษฐานอยู่บนฐานชุกชีทางด้าน
ขวา ร่วมกับพระประธาน ในพระอุโบสถวัดพระธาตุ
แช่แห้งมาเป็นเวลานาน ชาวบ้านเรียกพระพุทธรูป
องค์นี้ว่า “พระเจ้าก่าคิง” (ก่าคิง = ค่าคิง หมายถึง
พระพุทธรูปที่มีขนาดเท่ากับผู้สร้าง ในที่นี้คือเจ้าอัคร
ปัญญา) และไม่ปรากฏหลักฐานว่าเคลื่อนย้ายมาจากที่
ใดจึงอาจสันนิษฐานได้ว่าเมื่อสร้างพระพุทธรูปไม
องค์นี้เสร็จแล้วในปี พ.ศ. ๒๓๓๓ เจ้าอัคร
ปัญญาคงจะถวายไว้กับวัดพระธาตุแช่แห้งตั้งแต่นั้นมาแม้ว่า
ในจารึกมิได้ระบุชื่อวัดไว้ก็ตาม ทั้งนี้เพราะพิจารณา
จากการที่มีหลักฐานทั้งในจารึกของวัดพระธาตุแช่แห้ง¹
และในพงศาวดารเมืองน่าน² ระบุไว้ว่าเจ้าอัคร
ปัญญาได้บูรณะปฏิสังขรณ์องค์พระธาตุปี พ.ศ. ๒๓๓๒
และระหว่าง พ.ศ. ๒๓๔๐ - ๒๓๔๓ ได้สร้างศาสนา
สถานอื่นๆ ภายในวัดพระธาตุแช่แห้ง ฉะนั้นจึงยอมเป็น
ไปได้ที่เจ้าอัครปัญญาจะสร้างพระพุทธรูปที่มีขนาด
เท่าพระองค์ถวาย ให้แก่วัดด้วยเช่นกัน

¹ ประเสริฐ ณ นครและคณะ จารึกล้านนาเล่ม ๑ ภาค ๑ จารึกจังหวัดเชียงใหม่ น่าน พะเยา
แพร่ กรุงเทพฯ : มูลนิธิเจมส์ เอช ดับเบิลยู ทอมป์สัน จัดพิมพ์ในวโรกาสสมเด็จพระเทพรัตนราช
สุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระชนมายุครบ ๓ รอบ พุทธศักราช ๒๕๓๔. ๖๔-๖๘, ๘๐-๘๓.

² ประชุมพงศาวดาร เล่ม ๑๐. (ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๑๐ ตอนปลาย และภาคที่
๑๑-๑๒) กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของคุรุสภา, ๒๕๐๗, ๒๓-๒๕, ๓๐-๓๑, ๓๓.

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๗ พระครูวิสิฐ-
นันทวุฒิ รองเจ้าคณะอำเภอเมืองน่านรักษาการเจ้าอาวาส
วัดพระธาตุแช่แห้ง ได้เคลื่อนย้ายออกมาจากอุโบสถ
เพื่อนำมาปฏิสังขรณ์

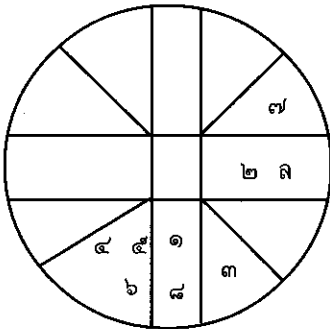
ที่อยู่ปัจจุบัน : ประดิษฐานอยู่ที่สำนักงานรองเจ้าคณะอำเภอเมืองน่าน
วัดพระธาตุแช่แห้ง ตำบลม่วงตึ๊ด กิ่งอำเภอภูเพียง
จังหวัดน่าน

รายละเอียดเกี่ยวกับจารึก

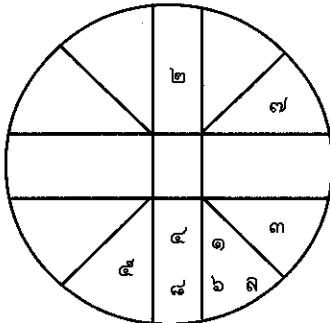
- อักษร : ธรรมล้านนา
ภาษา : ภาษาไทยและภาษามาลี
อายุ : จุลศักราช ๑๑๕๒ ตรงกับ พุทธศักราช ๒๓๓๓
จำนวนบรรทัด : ๘ บรรทัด อยู่ที่ด้านหลังของฐานพระพุทธรูป
เนื้อหาสาระ : พระเจ้าอัททรวรวงศา (เจ้าฟ้าอัททรวรปัญญา) พร้อมด้วย
ด้วยพระราชบิดา พระราชมาตา พระอัครชายา
ราชโอรส ราชธิดาเป็นปฐมมูลศรัทธา ให้หมื่นศรี
สรพรช่างสร้างพระพุทธรูปมีขนาดใหญ่เท่ากับองค์
ของพระเจ้าอัททรวรวงศา เมื่อวันอาทิตย์ ขึ้น ๑๕ ค่ำ
เดือนยี่ (ตรงกับ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน)* พุทธศักราช
๒๓๓๓ ได้นิมนต์พระสงฆ์และสามเณรรวม ๔๑๓ รูป
มาทำพิธีฉลองรวมทั้งโปรดให้สร้างบอกไฟ (ดอกไม้ไฟ)
๒ กระบอก เพื่อจุดฉลองเป็นพุทธรูบูชา
หลักการปริวรรต : ทางด้าน “คำจารึก” มีหลักดังนี้
๑. จะถ่ายถอดตัวอักษรตัวต่อตัวตามอักษรวิธีของคำ
ในจารึก
๒. รูป ๒ ถ่ายถอดเป็น บ ทั้งคำไทยและบาลี
๓. รูป ๒ ถ่ายถอดเป็น ป

๔. รูป คำไทยถ่ายถอดเป็น ค คำบาลีถ่ายถอดเป็น ท
๕. จะใส่เครื่องหมาย (.) ไว้ได้พยัญชนะที่มีพยัญชนะตัวอื่นมาซ้อนอยู่ข้างได้
- ทางด้าน “คำปัจจุบัน” มีหลักดังนี้
๑. คำภาษาถิ่นเหนือจะเขียนตามอักษรวิธีอักษรไทยกลาง
 ๒. คำที่ใช้ทั้งในภาษาถิ่นเหนือและภาษาไทยกลางจะสะกดตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
 ๓. คำภาษาบาลีจะสะกดตามอักษรวิธีบาลี

คำอ่านจารึกฐานพระพุทธรูปไม้ปางมารวิชัย วัดพระธาตุแช่แห้ง

ลูนี่วันสร้างแล้ว ลุกนี่วันสร้างแล้ว
(ดวงชาตาตรงกับวันที่ ๑๕ ถึง ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๓๓๓)*

(ลูนี่วันฉลอง (ลุก)นี่วันฉลอง
(ตรงกับวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๓๓๓)*

คำจารึก	คำอ่านสมัยปัจจุบัน
<p>๑. ศรีสุริยสิทธีวิวิทูธ วิมลมงคฺล พทล สุวสฺสดี อภิวัตนพพฺพฐบารตตณเตทรย โอกาส จุฬศกฺรราชได้ ๑๑๕๒ ตว ไนจ้อ ส่นำกมโพชคามตามขอมพิไสย สฺรเดจจะเข้ามาในวสฺสาน</p>	<p>๑. ศรีศรีสิทธี วิวิวิมลมงคฺล พทล สวัสดี อภิวัตนบพระบาทรัตนตรัย โอกาสะ จุลศักราชได้ ๑๑๕๒ ตัว ไนจ้อ ฉนำ กัมโพชคามตามขอมพิสัย สรเดจเข้ามาในวสสาน-</p>
<p>๒. ฤตตุ ฤกฤตติกามาสสุกฺลภษ บวณณมมี รวิวารโถง ไทยภษาเราว่าปฺลิกฤตเสด เดือรฤฎี้อ ๑๕ ค่ำ พร่าว่าได้วัน ๑ ไทยเต่าเสด จันเสวียฤก ๒ ตว ซี ภรณี เทวดา ปกมมูลสทฺธาหุมายมี</p>	<p>๒. ฤตุ ฤกฤติกามาส สุกฺลภษ ปวณณมมี รวิวารโถง ไทยภษาเราว่าปิกฤตเสด เดือนฤฎี ออก ๑๕ ค่ำ พร่าว่าได้วัน ๑ ไทยเต่าเสด จันทรเสวยฤกษ์ ๒ ตัว ชื่อ ภรณี เทวดา ปกมมูลศรัทธาหุมายมี</p>
<p>๓. อาชญาหลวงเจ้าเมืองเขยยนนทบุรี มี .. มบัญญัติว่าเจ้าอทธวรวงสาแล พระราชบิดา มาดา อคฺคชญา ราช ไอรส บุตตา บุตตีเจ้าชู้ตน แลหุมี่ร สฺริสพพชางเป็นผู้ริจนาสร้างแบ่ง</p>	<p>๓. อาชญาหลวงเจ้าเมืองชัยนันทบุรี มี (นาม) บัญญัติว่า เจ้าอัทธวรวงสาแล พระราชบิดา มาดา อคฺคชญา ราช- ไอรส บุตตา บุตตีเจ้าชู้ตนแลห่มิน ศรีสรรพชางเป็นผู้ริจนาสร้างแบ่ง</p>
<p>๔. ยิงพุทธรูปเจ้าองค์นี้ ไว้ที่เป็นที่ไหว้ (ส) ก่คนแลเทวดาท้ล่าย ทรายเบึง ๕๐๐๐ พรวสสา แม้นโทหาพ อิจฉา บรณนา ผู้ช้ำท้ล่าย ได้ตั้งไว้ใน ขวนหฤทย์มีด้วยบรภาณฉันใดจุงหื้อแลว</p>	<p>๔. ยิงพุทธรูปเจ้าองค์นี้ ไว้ที่อเป็นที่ไหว้ (ส) (ณ)ก่คนแลเทวดาท้งล่าย ทรายเบึง ๕,๐๐๐ พระวสา แม้น โทหาพ อิจฉา ปรรณนาผู้ช้ำท้งล่ายได้ตั้งไว้ใน ขวนหฤทย์มีด้วยประการฉันใดจุงหื้อแล้ว</p>
<p>๕. ตามเจโตปณิธานบรณนา ตามคฤา ว่า อิมินา พุทธรูป อภิวนุทน์ นราเทพาน กุสลบุญญน มาทชิโทภวามิหํ สงฺสาราบี</p>	<p>๕. ตามเจโตปณิธานปรารณนา ตามคฤา ว่า อิมินา พุทธรูป อภิวนุทน์ นราเทพาน กุสลบุญญน มาทชิโท ภวามิหํ สงฺสาราบี</p>

คำจารึก	คำอ่านปัจจุบัน
สงสารนโต ทุกขาภิขานามิกุล อุตตมเก อห์	สงสารนโต ทุกขาภิขานามิ กุล อุตตมเก อห์
จ. บัญาวสุมี วิสารโท มหาธโน มหา โกโคโสภมาโน อภิรุโป บาสาทสนियो มธุสโร ปิยภาณิ เทวเทโว เต กุสเลนุบเชยยุ สมิฉนตุ	จ. ปญญาวสุมี วิสารโท มหาธโน มหา โกโค โสภมาโน อภิรุโป ปาสาทสนियो มธุสโร ปิยภาณิ เทวเทโว เต กุสเลนุบเชยยุ สมิฉนตุ
ฉ. นิพพาน บจโยโหตุโนหิจจธู ตุลสิ พุทธรูปเจ้าองค์นี้ ไหญ่เท่าตัวท่าน เจ้าตนกินเมือง	ฉ. นิพพาน ปจโย โหตุโน หิจจ ธู ติหลสิ พุทธรูปเจ้าองค์นี้ ไหญ่เท่าตัวท่าน เจ้าตนกินเมือง
ค. ได้นิมนพุทธอริยสงขมเจ้ามาเบิกจลอุ มีกิกขุ ๑๕๑ พุทธองค สามเณรมิ ๒๖๒ ตน รอมกันมี ๔๑๓ ตน	ค. ได้นิมนต์พระอริยสงขมเจ้ามาเบิกจลอุ มีกิกขุ ๑๕๑ พระองค์ สามเณรมิ ๒๖๒ ตน รอมกันมี ๔๑๓ ตน

หมายเหตุ มีข้อความอยู่ระหว่างบรรทัดที่ ๗ กับ ๘ และส่วนท้ายของจารึก

คำจารึก	คำอ่านปัจจุบัน
บอไฟเจ้าเมืองยาว ๑๑ สือสูยง ๑๐๘๐๐	บอกไฟเจ้าเมืองยาว ๑๑ สอก เสี้ยง ๑๐๘๐๐
บอ ๑ ยาว ๗ สือคืบ สูยง ๓๙๐๐ โน ๒ บอนี้ขึ้นดิงาม	บอก ๑ ยาว ๗ สอกคืบ เสี้ยง ๓๙๐๐ โน ๒ บอนี้ขึ้นดิงาม
บริวารยังมีนอห์	บริวารยังมีนอกนี้

คำอธิบายศัพท์

คำศัพท์	คำอธิบาย
ศรี	มิ่ง, สิริมงคล, ความรุ่งเรือง, ความงาม, ความเจริญ, ความสว่าง
สิทธิ	อำนาจอันชอบธรรม เมื่อใช้ร่วมกับคำว่าศรี เป็น ศรีสิทธิ นิยมใช้เป็นคำขึ้นต้นเพื่อเป็นการขอให้การกระทำนั้นๆ ประสบผลสำเร็จ
วิวิธ	ต่างๆ กัน
พหล	มาก
โอกาสะ	ช่อง, ทาง, เวลาที่เหมาะสม ใช้เป็นคำขึ้นต้นข้อความ
จุลศักราช ๑๑๕๒	ตรงกับพุทธศักราช ๒๓๓๓
ฉนำ	ปี
กัมโพช	กัมพูชา
ขอม	คือ ไก๋รม หมายถึง คนต่างชาติที่อยู่ทางทิศใต้*
พิสัย	วิสัย, ลักษณะที่เป็นอยู่, ความสามารถ, ขอบเขต, แวันแคว้น, ที่, มณฑล, ประเทศ
สรเด็จ	เสด็จ = ไป
วสสานตตุ	วสันตฤดู = ฤดูฝน
กฤตติกามาส	เดือนยี่ ภาคเหนือ (ตรงกับเดือน ๑๒ ภาคกลาง)*
ปวณณมี	ปุรณมี = วันเพ็ญ
ศุกลบัณฑ	เวลาข้างขึ้น (ศุกล = สุกใส, ขาว, สว่าง, บริสุทธิ์)
รวิวาร	วันอาทิตย์
ไถง	วัน, ตะวัน
ปีกตเส็ด	ชื่อปีไทยแบบโบราณ ตรงกับปีจอ โทศก ตามจุลศักราช*
ออก ๑๕ คำ	ขึ้น ๑๕ คำ
เดือนญี่	เดือนที่ ๒ ของภาคเหนือตรงกับเดือน ๑๒ ของภาคกลาง

วัน ๑	วันอาทิตย์
เด้าเส็ด	ชื่อวันไทยแบบโบราณ รอบหนึ่งมี ๖๐ วัน
ภรณ์	ดาวฤกษ์ที่ ๒ มี ๓ ดวงเห็นเป็นรูปแม่ไก่, ดาวก้อน เส้าก็เรียก
ชัยนันทบุรี	ชื่อหนึ่งของเมืองน่าน
เจ้าอัททรวงศา	คือ เจ้าอัททวารปัญญา ผู้ครองเมืองน่านระหว่าง พ.ศ. ๒๓๓๑-พ.ศ. ๒๓๕๒
โทหาพ	ปรารถนา, มุ่งมั่น, ต้องการ
หื้อ	ให้
ชวน (ชะวะนะ)	ความว่องไว ความกระตือรือร้น ความเร็วของปัญญา หรือความคิด
จินาสร้างแปลง	รจนและแปลง ในที่นี้หมายความว่า สร้าง*
เตโจปณิธาน	ตั้งใจอย่างแน่วแน่ในใจ*
ดีหลี	ดีจริง, แน่นนอน (มักใช้เป็นคำลงท้ายข้อความ)
กินเมือง	ปกครองเมือง
รวมกัน	รวมกัน
บอกไฟ	ดอกไม้ไฟ
เสี้ยง	หมด, ลีนไป

หมายเหตุ คำอธิบายที่เกี่ยวกับดวงชาตาและคำศัพท์ที่มีเครื่องหมายดอกจัน (*) กำกับ
ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ณ นคร เป็นผู้ให้คำอธิบาย

ข้อความภาษาบาลี

๑. อิมินา พุทธรูป อภิวัตุนัน นราเทพานัน กุสลปญฺเญน มาทชิโท ภวามิหํ
๒. สงฺสาเรปิ สงฺสارانโต ทุกฺขาภิขานามิ กุเลตุตตมเก อหํ
๓. ปญฺญาวัสุมิ วิสารโท มหัทธโน มหาโกโค โสภมาโน อภิรัฐโป ปาสาทสนิโย มรุตฺโร
ปียภาณี เทวเทโว
๔. เต กุสเลนุปะเชยฺยํ สมิชฺชนตุ
๕. นิพฺพานปจฺจโย โหตุ โน นิจฺจํ ชฺวํ

คำแปลข้อความภาษาบาลี

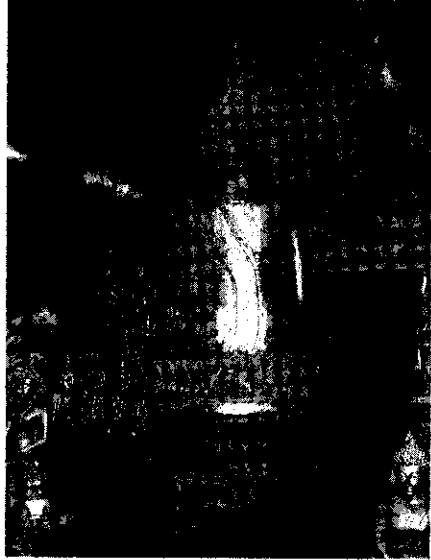
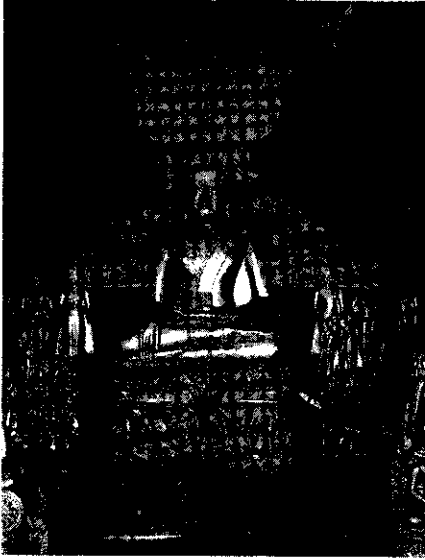
๑. ด้วยบุญกุศลแห่งมนุษย์และเทวดาทิ้งหลายผู้กราบไหว้ซึ่งพระพุทธรูปนี้ ข้าพเจ้า
จงเป็นผู้ชนะมาร
๒. ข้าพเจ้าผู้ท่องเที่ยวอยู่แม่ในสังสารวัฏจรรู้แจ้งซึ่งทุกขีในตระกูลอันสูงส่ง
๓. ข้าพเจ้าจงเป็นผู้มีปัญญา เป็นผู้แก้สลักล้า มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก งดงาม มีรูป
ร่างกายตาดี น่าเลื่อมใส มีเสียงไพเราะ มีวาจาน่ารัก และเป็นเทวดาในหมู่ทวยเทพ
๔. สิ่งเหล่านั้นพึงบังเกิดและจงสำเร็จ (แก่ข้าพเจ้า) ด้วยกุศล (นี้)
๕. ขอปัจจัยแห่งพระนิพพานจงบังเกิดมีแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลเป็นนิตย์และ
ยั่งยืนนาน

คำแปลศัพท์ภาษาบาลี

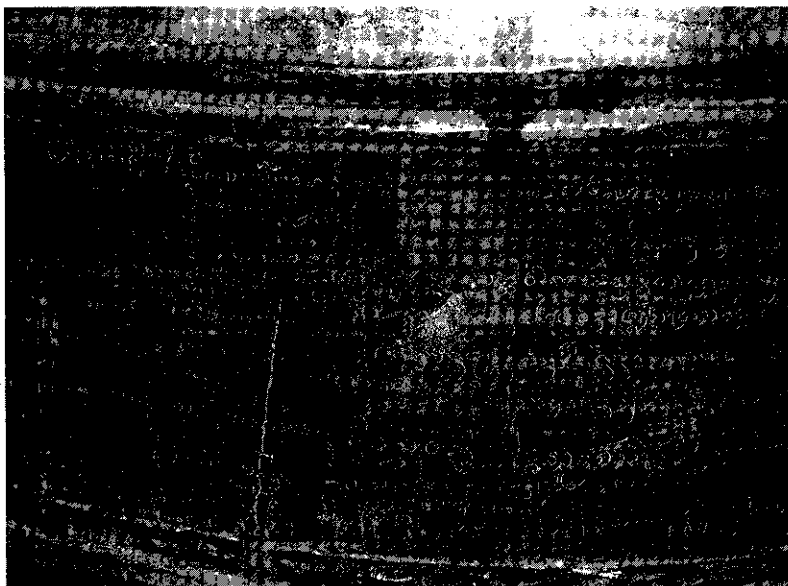
อิมินา	นี้
พุทธรูป	ซึ่งพระพุทธรูป
อภิวันทน	ผู้กราบไหว้
นราเทพาน	แห่งมนุษย์และเทวดาทิ้งหลาย
กุศลบุญญเณ	ด้วยกุศลและบุญ
มาทชิโท	ผู้ชนะมาร
ภวามิห	ข้าพเจ้าเป็น ภวามิ = เป็น, อห = ข้าพเจ้า
สงสารเป	แม่ในสังสารวัฏ
สงสารนโต	ผู้ท่องเที่ยวอยู่
ทุกขาภิขานามิ	จรรู้แจ้งซึ่งทุกขี (ทุกขี = ซึ่งทุกขี, อภิขานามิ = จรรู้แจ้ง)
กุเลอุตตมเก	ในตระกูลอันสูงส่ง (กุเล = ในตระกูล, อุตตมเก = อันสูงส่ง)
ปญญาวสมี	ตรงกับคำว่า ปญญาวสมี = จงเป็นผู้มีปัญญา (ปญญา = ผู้มีปัญญา, อสมี = ย่อมเป็น, จงเป็น)
วิสารโท	เป็นผู้แก้สลักล้า

มหาธโน	เป็นผู้มีทรัพย์มาก
มหาโภค	เป็นผู้มีโภคะมาก
โสภมาโน	เป็นผู้งดงาม
อภิรุโป	มีรูปร่างดี
ปาสาทสนิโย	น่าเลื่อมใส
มธุสโร	มีเสียงไพเราะ
ปิยภาณี	พูดจ่าน่าฟัง
เทวเทโว	เป็นเทวดาแห่งเทวดา
เต	สิ่งเหล่านั้น
กุสเลนุปเซยฺยํ	มาจากคำว่า กุสเลน = ด้วยกุศล, อุปเซยฺยํ = พึงบังเกิด
สมิขณนตุ	จงสำเร็จ
นิพพานปจฺจโย	ปัจจัยแห่งพระนิพพาน
โหตุ	จงมี
โน	แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย
นิจฺจํ	ตลอดกาลเป็นนิตย์
ธฺวํ	ยั่งยืนนาน

ภาพพระพุทธรูปไม้ปางมารวิชัย วัดพระธาตุแช่แห้ง

ภาพฐานพระพุทธรูปด้านหลังที่มีจารึก

หนังสืออ้างอิง

- กรรณิการ์ วิมลเกษม. “ศักราช ศก ปี วัน เดือน ฤกษ์และยามในจาริกล้านนา.” ใน
ตำรงวิชาการ, ๒๕๕-๓๒๐. บำรุง คำเอก และคณะ, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.
- ประชุมพงศาวดาร เล่ม ๙. (ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๙ และภาคที่ ๑๐ ตอนต้น)
กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา, ๒๕๐๗.
- ประชุมพงศาวดาร เล่ม ๑๐. (ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๑๐ ตอนปลาย และภาคที่
๑๑-๑๒) กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา, ๒๕๐๗.
- ประเสริฐ วัฒนครและคณะ จาริกล้านนาเล่ม ๑ ภาค ๑ จาริกจังหวัดเชียงราย น่าน
พะเยา แพร่. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเจมส์ เอช ดับเบิลยู ทอมป์สัน จัดพิมพ์ใน
วโรกาสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระชนมายุครบ ๓
รอบ พุทธศักราช ๒๕๓๔.
- อุดม รุ่งเรืองศรี. พจนานุกรมล้านนา-ไทย. (ปรับปรุงครั้งที่ ๑) เชียงใหม่ : โรงพิมพ์
มิ่งเมือง, ๒๕๔๘.
- อุตรคณาธิการ, พระ และจำลอง สารพัดนึก. พจนานุกรมบาลี-ไทย ฉบับนักศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๐.

บทคัดย่อ

จารึกฐานพระพุทธรูปไม้ปางมารวิชัย วัดพระธาตุแช่แห้ง จังหวัดน่าน

จารึกฐานพระพุทธรูปไม้ปางมารวิชัย พบที่วัดพระธาตุแช่แห้ง จังหวัดน่าน จารึกด้วยอักษรธรรมล้านนา มีใจความเกี่ยวกับการบุญว่า ในพุทธศักราช ๒๓๓๓ เจ้าอัครวรปัญญา พร้อมด้วยพระราชบิดา พระราชมาดา พระอัครชายา ราชโอรส ราชธิดา เป็นปฐมมูลศรัทธา โปรดให้หมื่นศรีสรรพช่างสร้างพระพุทธรูปที่มีขนาดใหญ่ เท่ากับตัวเจ้าอัครวรปัญญา

Abstract

The Inscription on the Pedestal of the Wooden Buddha Image in the Bhumisparśa Mudra at Wat Phra That Chae Haeng, Nan Province.

The inscription on the pedestal of the wooden Buddha image in the Bhumisparśa mudra, found at Wat Phra That Chae Haeng, Nan Province, is written in Dhamma Lanna script. It acknowledges the merit of Chao Atthavarapanyo and his family, i.e., his father, mother, wife, son and daughter by ordering Mun srisapphachang to build the Buddha image, which is as big as the body of Chao Atthavarapanyo was in 1790 A.D.